

केंद्र पुरस्कृत योजनेतर्गत अनुसूचित
जातीच्या निवासी प्राथमिक/ माध्यमिक
शाळांना परवानगी देणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बीसीएच-२०१४/प्र.क्र.३५/शिक्षण-२
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : ०१ जुलै, २०१४

वाचा -

- १) रिट पिटीशन क्रमांक-९५६/२००३ मध्ये मा.उच्च न्यायालय खंडपीठ, नागपूर यांचा निर्णय दिनांक २८/२/२००३
- २) संचालक, समाज कल्याण आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्रमांक-सकसं/शिक्षण/केंपुयो/आ.शा. मान्यता/प्र.क्र.१०९/२००८/का-५/२७४, दि. १८.०२.२००९

प्रस्तावना -

केंद्र पुरस्कृत योजनेतर्गत अनुसूचित जातीच्या मुला-मुलींच्या निवासी /अनिवासी प्राथमिक/माध्यमिक शाळांच्या स्वयंसेवी संस्थांच्या प्रस्तावांना केंद्र शासनामार्फत ९० टक्के अनुदान देण्यात येते आणि १० टक्के खर्च स्वयंसेवी संस्थेला करावा लागतो. या शाळांसाठी राज्य शासनावर कोणताही आर्थिक भार येत नाही असे प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार छाननी करून ते राज्य शासनामार्फत केंद्र शासनाकडे पाठविण्यात येतात.

२. केंद्रीय अनुदान योजनेतर्गत महिला उत्कर्ष शिक्षण प्रसारक मंडळ रिसोड, जि. वाशिम या संस्थेची निवासी माध्यमिक शाळा सुरु ठेवण्याबाबत रिट पिटीशन क्रमांक-९५६/२००३ वर दिनांक २८.०२.२००३ रोजी मा.उच्च न्यायालय खंडपीठ, नागपूर यांनी असे निर्देश दिले की, सदर संस्थेची निवासी माध्यमिक शाळा राज्य शासनाची आणि महाराष्ट्र राज्याच्या शिक्षण मंडळाची मान्यता मिळाल्याशिवाय सुरु ठेवता येणार नाही. ज्या स्वयंसेवी संस्था शैक्षणिक कार्यक्रम राबवितात त्या सर्व संस्थांना न्यायनिर्णयाचे तत्व लागू असून, त्याचे अनुपालन करणे बंधनकारक असल्याबाबतच्या सूचना केंद्र शासनाने त्यांच्या दिनांक २१.१२.२००४ च्या पत्रान्वये जारी केल्या आहेत.

३. मा.उच्च न्यायालयाच्या वरील निर्णयानुसार वर नमूद केलेल्या निवासी शाळेस शालेय शिक्षण विभागाची आणि या विभागाची मान्यता घेण्यासाठी फेरतपासणी करून सदर कार्यान्वित शाळा तपासून प्रस्ताव आयुक्त, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना शासनास सादर करण्यासाठी कळविले होते. संचालक, समाजकल्याण, पुणे यांचेकडून प्राप्त रयत शिक्षक प्रसारक मंडळ, शेळगाव गौरी,

ता.नायगाव ,जि.नांदेड या संस्थेच्या केंद्रिय निवासी माध्यमिक आश्रमशाळा मौजे वळग ता.देगलूर जि.नांदेड या आश्रमशाळेचा प्रस्ताव शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागास पाठविण्यात आला होता. त्यानुसार शैक्षणिक दृष्टीने तपासणी करण्यासाठी शिक्षण संचालक, प्राथमिक व माध्यमिक यांना शालेय शिक्षण विभागाने आदेश दिले. त्यांच्याकडून शिफारस झालेल्या आणि शालेय शिक्षण विभागाने सहमती दिलेल्या रयत शिक्षक प्रसारक मंडळ, शेळगाव गौरी, ता.नायगाव ,जि.नांदेड या संस्थेच्या केंद्रिय निवासी माध्यमिक आश्रमशाळा मौजे वळग ता.देगलूर जि.नांदेड या आश्रमशाळेला केवळ केंद्र शासनाकडून अनुदान प्राप्त व्हावे यासाठीच या विभागाची कायस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर परवानगी देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय-

वरीलप्रमाणे विचाराधीन असलेल्या प्रस्तावांचा विचार करून, रयत शिक्षक प्रसारक मंडळ, शेळगाव गौरी, ता.नायगाव ,जि.नांदेड या संस्थेच्या केंद्रिय निवासी माध्यमिक आश्रमशाळा मौजे वळग ता.देगलूर जि.नांदेड या आश्रमशाळेस केवळ केंद्र शासनाकडून अनुदान प्राप्त व्हावे यासाठीच राज्य शासनाची कायम स्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर परवानगी देण्यात येत आहे.

२. अनुसूचित जातीच्या मुला-मुलींच्या निवासी प्राथमिक/माध्यमिक शाळांची परवानगी या शासन निर्णयाच्या सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अ मध्ये नमूद केलेल्या अटी व शर्ती यांच्या अधीन राहिल. सदर संस्थेच्या निवासी शाळांना केंद्र शासनाचे अनुदान मिळण्याबाबत केंद्र शासनाकडे प्रस्ताव सादर करण्याबाबतची कार्यवाही आयुक्त, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी त्वरीत करावी.

३. सदरहु शासन निर्णय शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०७०११०३५५००५२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

डॉ.व.गो.माने

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. अप्पर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई

२. आयुक्त, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
३. शिक्षण संचालक (माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
४. विभागीय शिक्षण उपसंचालक, औरंगाबाद
५. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक व माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड
६. प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण, औरंगाबाद विभाग, औरंगाबाद
७. सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण, नांदेड
८. जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड
९. सचिव, रयत शिक्षक प्रसारक मंडळ, शेळगाव गौरी, ता.नायगाव, जि.नांदेड
१०. निवड नस्ती (शिक्षण-२)

शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

क्रमांक-बीसीएच २०१४/प्र.क्र.३५/शिक्षण-२, दिनांक : ०१ जुलै, २०१४

सोबतचे परिशिष्ट - अ

केंद्र पुरस्कृत योजनांतर्गत अनुसूचित जातीच्या निवासी प्राथमिक व माध्यमिक शाळेस परवानगी देण्याबाबत शैक्षणिक संस्थांना पुर्तता करावयाच्या विहित अटी व शर्ती

१) रयत शिक्षक प्रसारक मंडळ, शेळगाव गौरी, ता.नायगाव, जि.नांदेड या संस्थेने या संस्थेने रु.१००/- च्या स्टॅम्पपेपरवर राज्य शासनाकडे अनुदान मिळणे कामी मागणी करणार नसल्याबाबत हमीपत्र दिलेले असल्याने केंद्रिय निवासी माध्यमिक आश्रमशाळा मौजे वळग ता.देगलूर जि.नांदेड या आश्रमशाळेस राज्य शासनाकडून कोणतेही अनुदान अनुज्ञेय राहणार नाही, तसेच भविष्यात राज्य शासनाकडे कोणत्याही स्वरूपाच्या अनुदानाची मागणी करता येणार नाही व केवळ केंद्र शासनाच्या अनुदानाकरिता शिफारस करण्याकरिता सदर निवासी आश्रमशाळेस "कायम स्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर" परवानगी देण्यात येत आहे.

२) ही निवासी शाळा केंद्र शासनाच्या धोरणानुसार सर्व विहित अटी व शर्तीचे परिपूर्ण पालन करेल.

३) या निवासी शाळेमध्ये अनुसूचित जातीच्या मुलांना प्रवेश देण्याबाबत ज्या अटी व शर्ती विहित करण्यात आलेल्या आहेत, त्यानुसार त्यांना प्रवेश दिला जाईल व ही निवासी शाळा राज्यातील अन्य शाळांशी अनैसर्गिक स्पर्धा करणार नाही.

४) ही निवासी शाळा शैक्षणिक बाबींविषयी शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाचे अस्तित्वात असलेले नियम /धोरण /अभ्यासक्रम तथा वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या आदेशांचे पालन करील.

५) शालेय शिक्षण विभागाची मान्यता ही केवळ शैक्षणिक बाबींपुरतीच मर्यादित राहिल. प्रशासकिय व अन्य बाबी याबाबतचे नियंत्रण सामाजिक न्याय विभागाचे राहिल.

६) केंद्र शासनाने या निवासी शाळेस देण्यात येत असलेला निधी बंद केल्यास किंवा केंद्र शासनाची योजना बंद झाल्यास या निवासी शाळेबाबत कोणत्याही प्रकारचे दायित्व शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाकडे आणि सामाजिक न्याय विभागाकडे असणार नाही. त्याचप्रमाणे या शाळेबाबत कोणत्याही प्रकारचा आर्थिक भार राज्य शासन स्विकारणार नाही.

७) संबंधित संस्था मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियम १९५० आणि संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० अगर केवळ मुंबई विश्वस्त अधिनियम १९५० अंतर्गत नोंदणीकृत असेल.

८) शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाच्या सहमतीने ज्या निवासी शाळेस परवानगीचे आदेश सामाजिक न्याय विभागाकडून निर्गमित होतील, त्या निवासी शाळा महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण

मंडळ यांच्याशी संलग्नीकरण प्राप्त करण्याच्या दृष्टीने विभागीय शिक्षण उपसंचालक व विभागीय राज्य मंडळ यांच्याकडे रितसर अर्ज करतील.

९) राज्यात बालकांना मोफत व सक्तीचे शिक्षणाचा हक्क अधिनियम, २००९, दि.०१.०४.२०१० पासून अंमलात आलेला आहे. त्यानुसार बालकांना सक्तीचे शिक्षण देण्याची जबाबदारी राज्य शासनावर आहे. या कायद्यातील सर्व तरतूदींची पूर्तता करणे सदर शाळेस अनिवार्य आहे.

१०) सदर शाळेस शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी भरती प्रक्रीयेमध्ये मागासवर्गीय आरक्षणाच्या धोरणाची अंमलबजावणी करणे अनिवार्य आहे.

११) परिसरातील अन्य सुरु असलेल्या शाळांवर परिणाम होणार नाही याबाबत संस्था व सर्व संबंधितांनी खबरदारी घ्यावी.
